

ПРАВОПОРЯДОК ТА ДИСЦИПЛІНА У СУЧАСНІЙ ДЕРЖАВІ

Едуард Олександрович МУЗИЧУК,

*студент 2 курсу, гр.17-1
факультету № 6 Харківського
національного університету
внутрішніх справ*

Необхідними умовами мирної і благополучної життєдіяльності будь-якого суспільства завжди були наступні: по-перше, наявність системи правопорядку, яка б влаштовувала переважну більшість представників населення такого суспільства; по-друге, присутність у повсякденній поведінці суб'єктів права так званої «дисципліни». На сьогодні, майже усіма науковцями та фахівцями права саме наявність у суб'єктів правовідносин вищенаведених умов і було віднесено до найважливіших факторів розвитку суспільства.

За для більш ширшого розуміння понять «дисципліна» та «правопорядок» важливо дослідити саму сутність та кореневе походження цих термінів. З приводу визначення сутності та правового походження правопорядку у загальній системі права, а також правовій системі України зокрема, важливо знайти пояснювальне першоджерело цього питання. Завдяки численним дослідженням, здійснених у різні часи, фахівці сучасності наразі впевнено можуть зробити висновок проте, що дбайливо створений та надійно функціонуючий у межах відведеного для нього суспільства правовий механізм, повсякденна дієздатність якого на постійній основі ретельно забезпечується потужними, впливовими та чітко розділеними інститутами державної і політичної влади, і який в свою чергу покликаний охороняти наявний в сучасному суспільстві, погоджений та прийнятий як загальнообов'язковий усіма представниками цього суспільства певний набір правових норм (правил поведінки) і визначається у сучасному науково-правовому світі як правопорядок.

При наявності бажання певним чином дослідити історичне походження, багатогранний та усебічний розвиток правопорядку, як невід'ємної та надзвичайно важливої

частини правової суспільно-історичної дійсності, потрібно, перш за все, спробувати відшукати найперший у світі досвід втілення і успішного функціонування правопорядку. Вважається, що найпершими громадами, яким вдалося встановити відносно стійкий правопорядок на своїй території були давні племена об'єднання, які в силу невпинного зростання та бажання контролювати справи на підлеглий їм території прагнули мати необхідний набір правових норм, які б регулювали їхню життєдіяльність. Надзвичайно вагомий внесок у розвиток і збагачення правового та законодавчого процесу у розрізі історичної еволюції суспільних громад, утворень і общин привнесла можливість письмового фіксування указів і рішень, прийнятих тодішніми органами влади. Це дало змогу отримати більш повні знання про суспільно-політичний лад того часу, відомості про який наразі знайшли та систематизували чимало дослідників у своїх наукових працях. Письмове закріплення законів та владних розпоряджень минулих часів здійснило стрімке та якісне покращення у сфері забезпечення правового порядку на територіях держав, а також внесли певний вклад у дотримання наявних тоді дисциплінарних норм усіма учасниками (суб'єктами) правовідносин.

Разом із створенням та подальшим розвитком праворегулюючого законодавства, почали також з'являтися і відповідні органи й установи, до прямих службових обов'язків яких належать виконання, тобто фактичне здійснення законодавчих приписів, а точніше нагляд за виконанням указів і законів в державі. Ці органи стали першими прообразами сучасних судових і правоохоронних установ, адже їхні функції були дуже схожими, а саме нагляд за законністю в державі і переслідування тих осіб, які ці закони порушили. Зрозуміло, що поряд із необхідністю існування органів, які займаються розшуком злочинців і правопорушників, не менш важливим є суспільний інститут, який здійснює правосуддя та згідно з законами країни приходить до висновку про наявність, або відсутність у правопорушників вини і походючи від цього визначає для них міру покарання. Мова звичайно йде про суд та судову систему в цілому, які з давніх-давен здійснюють вищенаведені

функції. На сьогодні, безумовним і доведеним є той факт, що суди відіграють можливо найголовнішу роль у встановленні та забезпеченні правопорядку та дисципліни на території будь-якої країни. Адже сама дійсність, яка полягає в існуванні державного органу, який наділений владними повноваженнями у сфері здійснення правосуддя та призначення покарання вже є дуже вагомим фактором впливу на рівень дисципліни в суспільстві.

Не можна не зазначити, що рівень правопорядку, законності та дисципліни в сучасній державі напряду залежить від того, наскільки ця держава розвинута. Тобто, наскільки окремо виділена країна підходить під визначення правової, економічно та соціально-розвиненої, демократичної держави із чітко встановленим верховенством права. В цьому сенсі, найголовнішим є саме питання, яке стосується рівня правової культури населення а також прозорості та незаангажованості судової системи країни. Дуже близькою до цього є також проблема ефективності державного бюрократичного апарату. Бо те, наскільки дієздатною та публічною є державна система країни в цілому і залежать її майбутній політико-економічний успіх і рівень майнового благополуччя кожного представника держави. Проблеми економічного добробуту і достатнього рівня фінансового забезпечення громадян також мають значення через те, що у випадку довготривалої економічної кризи і високого рівня бідності населення неодмінно почнуться зріст злочинності та масові порушення правопорядку, адже люди перестануть довіряти органам влади і вважатимуть розподіл національних багатств несправедливим.